

Lesbrief

voor de docenten bovenbouw havo/vwo

Jos van Hest
met dank aan Gerard Beentjes

© School der Poëzie /2006

Deze lesbrief bestaat uit drie gedeelten:

- een poëzieles verdeeld in 14 stukjes (ongeveer 90 minuten)
- drie aanvullende opdrachten voor individuele leerlingen die dat willen.
- gedichten

* Het is de bedoeling dat alle leerlingen aan het eind van die les twee gedichten hebben geschreven en voorgelezen.

* Lees van tevoren deze lesbrief zorgvuldig door.

De poëzieles in 14 stukjes in deze handleiding is een leidraad. Ga er mee om volgens eigen inzicht. Als u bijvoorbeeld wilt werken met andere woorden en/of regels of als u bepaalde stappen snel, langzaam of helemaal niet wilt doen kan dat in principe.

*Voor een poëzieles zijn zowel concentratie als plezier belangrijk.
Soms moet het even stil zijn om rustig te kunnen nadenken en schrijven.
Daarna kan er weer een ontlading zijn van lachen.
Negatieve opmerkingen en uitlachen zijn taboe.
Als zoiets gebeurt, zeg er dan meteen wat van.
Stimuleer de leerlingen om lef te hebben door uw waardering uit te spreken.
Lef door lof.*

De twee aanvullende opdrachten in deze lesbrief zijn bedoeld voor individueel gebruik. De tijd die eventueel over is, kan eraan worden besteed. Geef leerlingen die dat willen een kopie van een opdracht.

Tip:

Er zijn 12 pagina's met gedichten. Het is aardig om de leerlingen bv elke week of elke werkdag een pagina mee naar huis te geven. Een andere mogelijkheid is een klein bundeltje te maken van de 12 pagina's en deze in een keer mee te geven.

**Het is belangrijk eerst de gedichten met de leerlingen te lezen en te bespreken.
Vraag daarbij niet 'wat bedoelt de dichter met dit gedicht' maar vraag bijvoorbeeld**

- wat vind jij een mooie regel
- waar denk je dat het gedicht over gaat
- wat zijn belangrijke woorden in het gedicht
- wat vind je van het einde van het gedicht

1

Vraag de leerlingen om door hun verzameling gedichten te bladeren en hier en daar een gedicht te (her)lezen.

Uit vijf verschillende gedichten schrijven ze een regel over.

Dat kan zijn

- een regel die je mooi vindt
- een regel die je grappig vindt
- een regel die je helemaal niet begrijpt
- een regel die je herkenbaar vindt
- een regel die lekker klinkt

2

Bespreek kort met elkaar welke regels er zoal zijn gekozen en waarom.

Dat kan klassikaal of in groepjes of tweetallen gebeuren.

De gedichten waar de regels uitkomen, kunnen samen worden gelezen en besproken.

Houd het kort.

3

Vraag de leerling om een korte regel op te schrijven met een uitspraak van een ouder (vader/moeder).

En een regel met een uitspraak van een leerling.

En één van de vijf dichtregels die ze verzameld hebben.

En een regel uit een liedje (Engels mag).

En een regel uit een schoolboek.

En een regel uit je eigen hoofd.

En een regel uit de reclame.

4

Alle leerlingen hebben dan een verzameling van 7 regels.

Met die 7 regels maak je een gedicht.

Je bepaalt een volgorde.

Je herhaalt regels die je goed vindt.

Je mag 1 of 2 nieuwe regels toevoegen.

Je mag regels inkorten, veranderen, herschrijven.

Lees ter verduidelijking en als inspiratie eventueel de volgende gedichten van leeftijdgenoten voor:

Ik ben de zwarte duisternis (bestaande regel uit gedicht)
als de dag van morgen niet kwam (eigen regel)

Ik ben de zwarte duisternis
koop zelf maar een kam (uitspraak van zusje)

Ik ben de zwarte duisternis
in goede en slechte tijden (tv-programma)

En:

Waar gaat dit heen? (uitspraak leraar)
Dress to impress (reclame)
Ga je moeder helpen (uitspraak vader)

Laat mij daar midden
uit de oneindigheid (regel uit bestaand gedicht)

Waar gaat dit heen?
Ga je moeder helpen
In de keuken
in de disco (eigen regels)

5

In groepjes van ongeveer vijf leerlingen worden alle gedichten voorgelezen.
Elk groepje kiest één gedicht uit dat voor de grote groep wordt voorgelezen.

6

Vraag de leerlingen om uit hun eerste lijstje met vijf dichtregels een andere regel te onderstrepen.

Leg daarna de oefening 'Automaatje schrijven' uit:
gedurende een korte tijd achter elkaar doorschrijven,
alles wat in je hoofd opkomt, komt op papier.

Bespreek de spelregels en schrijf ze eventueel op het bord:

- We schrijven allemaal drie minuten achter elkaar door.
- We beginnen tegelijk en we stoppen tegelijk.
- Je begint met de dichtregel die je hebt uitgekozen.
- Alles wat je schrijft, is goed als je maar doorschrijft.
- Als je niets weet, herhaal je je dichtregel, net zo lang tot je weer iets weet.
- Tijdens het schrijven is het stil; iedereen houdt zijn mond.
- Dit is voor jezelf, dit hoef je straks niet voor te lezen.
- Fouten maken mag.

7

Geef het startsein en doe de oefening 'Automaatje schrijven' drie minuten.
Geef daarna een seintje dat iedereen moet stoppen.

8

Even bijkomen. Met handen wapperen. Elkaar laten vertellen hoe het ging.

9

Uit hun tekst kiezen ze de beste regels en schuiven die bij elkaar.
Ze schrijven er regels bij die erbij horen.
Regels met beelden, kleuren, geluiden.
Zo komt er een gedicht op papier.
Het mag geen verhaal of opstel worden.
Een verhaal is vaak logisch,
een gedicht springt meer van regel naar regel.

Spelregels bij het maken van dit gedicht:

Ga niet rijmen. (Goed rijmen lijkt makkelijk, maar het is heel moeilijk.)

De regels zijn vrij kort. (Verdeel een zin over twee of drie regels.)

Ga niets uitleggen. (Een gedicht is geen uitleg. Een gedicht is een gedicht.)

Herhaal soms een belangrijk woord of regel. (Dan wordt het muzikaal.)

Sla af en toe een regel over. (Een witregel geeft rust.)

Denk aan een bijzondere afsluitende regel. (Dan hoor je dat het gedicht is afgelopen.)

Kijk in je papieren hoe echte dichters het doen. (Van vaklui kun je leren.)

10

De gedichten worden in vrij korte tijd geschreven.
(Vijf à tien minuten.)
Het resultaat wordt gewikt en gewogen en herschreven in het net.

11

De gedichten worden voorgelezen.
Liefst op een vaste plek voor in de klas.
Aandachtspunten:

- Pas beginnen als het stil is.
- Iedereen moet het gedicht kunnen horen, dus duidelijk spreken.
- Zeg je gedicht niet te vlug, tenzij dat juist moet, als het bijvoorbeeld een rap is.
- Bedenk dat niemand jouw gedicht al kent:
het is nieuw en het publiek heeft tijd nodig om het gedicht te kunnen volgen.
- Kijk niet alleen naar je papier maar af en toe ook naar het publiek.
- Misschien kun je je gedicht ook zingen of met zijn tweeën zeggen.

Na ieder gedicht waardering en applaus.

EXTRA:

Individuele opdracht

Schrijf een gedicht naar aanleiding van
het gedicht *Domino* van K. Michel.

1

In het gedicht *Domino* komt de regel voor:

De vloer golft

Het tegendeel van die regel zou kunnen zijn:

Het plafond staat strak

Of: *De balken zijn recht*

Of: *Een kroonluchter danst rondjes*

Of iets anders.

De regel *De deurklink is ver*

kan in zijn tegendeel worden:

De brievenbus is nabij

Of: *De afstandsbediening zit onder mijn huid*

Of honderd andere regels.

2

Het gedicht *Domino* begint met de regel

Er zwemt een barst door het huis

Herschrijf de regel in zijn tegendeel.

3

Het gedicht eindigt met de regels:

Dan begint het buiten

bruidsjurken te sneeuwen

Herschrijf de regels in hun tegendeel.

4

Lees nu wat je hebt bedacht:

De eerste regel van je gedicht

en de laatste regels van dat gedicht.

Wat moet ertussenin komen?

Welke beelden, geluiden, geuren heb je nodig

om van regel 1 naar de laatste regels te gaan?

Wat voor sprongen moet je daarvoor maken?

5

Maak je gedicht af.

Probeer niet al te rationeel te zijn.

Een gedicht schrijf je niet alleen met je verstand

maar ook met je associatie-vermogen.

Niet alles hoeft begrijpelijk te zijn.

Je mag ook regels opschrijven die je zelf niet helemaal snapt.

Individuele opdracht

Schrijf een gedicht naar aanleiding van de gedichten *overhandig mij brekend* van Lucebert en *ik ben het zuiverste dier op aarde* van Hans Lodeizen.

1

In het gedicht van Lucebert staan de regels:

ik ben een donkere droom in de zon

(ik) ben de omarmende honderdman

(ik) ben een wenk in de wolken

In het gedicht van Hans Lodeizen staan de regels:

ik ben het zuiverste dier op aarde

ik ben een roos van vrolijkheid

2

Schrijf vijf *ik ben*-regels op:

- een regel waarin de naam van een boom of een bloem voorkomt
- een regel waarin een sterrenbeeld, een dier of een beroep voorkomt
- een regel waarin een woord voorkomt dat eindigt op -heid
- een regel waarin alliteratie voorkomt (*donkere droom* is een alliteratie, beide woorden beginnen met dezelfde klank, net als *wenk* en *wolken*)
- een regel waarin een onbekend woord voorkomt (*honderdman* is er zo een)

3

Schrijf op een soortgelijke manier vijf *ik heb*-regels op.

4

Lees het resultaat over:

vijf *ik ben*-regels en vijf *ik heb*-regels.

Kijk hoe je ze samen kunt voegen tot één gedicht.

Een afwisseling van *ik ben* en *ik heb*?

Welke beelden kunnen nog uitgewerkt worden?

Welke regels kunnen nog spannender of muzikaler worden gezegd?

Welke regels kunnen beter worden geschraapt?

Individuele opdracht

1

Lees het gedicht *John Akii Bua* van Bert Schierbeek.

Een gedicht als een sportverslag.

Korte regels waar vaart in zit

met veel herhaling

en met regels tussen haakjes.

2

Kies een Bekende Nederlander:

een door jou geliefde of gehate BN-er,

iemand uit de wereld van de sport, de politiek of...

3

Schrijf een werkwoord op dat bij die persoon hoort:
ballen stoppen, vallen, zich verspreken, stom lachen, winnen...

4

Verzamel meer woorden rondom de activiteit van jouw persoon.
(Waar is het, hoe gebeurt het, geluiden, gedachten, bewegingen.)

5

Schrijf met de woorden die je hebt verzameld
een verslag-gedicht over jouw persoon.
Je liefde/haat voor hem/haar zit onder de woorden verborgen.
Laat je inspireren door Schierbeek.

GEDICHTEN

Vrede is eten met muziek

Vredig eten is goed eten
Want lekker eten doet men alleen in rust en vrede
Voor een goede spijsvertering is het een vereiste
Dat men elk hapje minstens vijftienmaal kauwt
Daarom eet men met muziek ook beter
Want onder vrolijke tonen bewegen de kaken vanzelf
Harmonieus en met de kaken ook de slokdarm
En later zelfs de overige dertig meter
Lange darmen in de buik

Vrede is goed eten met goede muziek
Met marsmuziek kan men beter lopen dan eten
Als men dan ook maar vredig loopt
En niet meemarcheert met een troep soldaten
Tegen andere soldaten
Dan is marsmuziek net zo bedorven
Als besmet voedsel

Maar bij dansmuziek is het zeker goed eten
Want dansen is geen vechten
Wie danst houdt rekening met andere dansers
Zoals men onder het eten niet alle
Lekkere hapjes alleen verorbert maar die deelt
Met de overigen de disgenoten

LUCEBERT

*

IN HET DONKER

Soms als ik wakker word 's nachts zit hij in een hoek
in het donker. Ik weet het, hij zoekt me,
ik lig stijf, als ik adem hoort hij me,
doe ik mijn ogen open dan ziet hij het wit
in het donker. Ik kan niet meer roepen,
zingen of zuchten. Ik wacht totdat ik vanzelf
iemand word die om kwart over zeven
opstaat, zijn haar kamt, zijn moeder zegt 'brood of beschuit?
je knopen!', haar jurk ruikt naar honing;
zo iemand die hij niet zoekt

EVA GERLACH

*

Geef me je hand
laat me kijken naar de beweging van je lippen
als ik nog dichterbij je kom
je geur en warmte proef
als ik je zoen
gemis dat ik je niet kan zien
ik denk veel aan je als ik in je armen lig
stel ik me voor dat ik ons zie
en gloei nog meer

DICK HELLENIUS

*

Als ik niet bang was
zou ik het durven
Als ik het zou durven
zou ik slagen
Als ik zou slagen
zou ik het kunnen
Als ik het zou kunnen
zou ik het willen
Als ik het zou willen
zou ik het kunnen
Als ik het zou kunnen
zou ik slagen
Als ik zou slagen
zou ik het durven
Als ik het zou durven
dan was ik niet bang

MARC INSINGEL

*

Domino

Er zwemt een barst door het huis
Niemand die luistert

Uit de schaduw groeien schaduwen
in het onderwaterlicht
dat passerende auto's werpen
op de muren rondom het bed

In de diepblauwe stilte
herhaalt het jongetje lipzacht
al wat gezegd is die dag
en stopt woord voor woord
de gaten in het geluid
dat huwelijk heet

De vloer golft
De deurklink is ver

En het jongetje houdt zijn handpalmen
als een boek in zijn handen
en ik lees 'kom terug, ga weg'

Een spreuk, een dominosteen
die een ster slaat
in het glas van mijn huis

Dan begint het buiten
bruidsjurken te sneeuwen

K. MICHEL

*

Mijn moeder is mijn naam vergeten
mijn kind weet nog niet hoe ik heet
Hoe moet ik mij geborgen weten?

Noem mij, bevestig mijn bestaan,
laat mijn naam zijn als een keten.
Noem mij, noem mij, spreek mij aan,
o, noem mij bij mijn diepste naam.

Voor wie ik liefheb, wil ik heten

NEELTJE MARIA MIN

*

Voor de Verre Prinses

Wij komen nooit meer saam:
De wereld drong zich tussenbeide.
Soms staan wij beiden 's nachts aan 't raam,
Maar andre sterren zien we in andre tijden.

Uw land is zoo ver van mijn land verwijderd:
Van licht tot verste duisternis – dat ik
Op vleuglen van verlangen rustloos reizend,
U zou begroeten met mijn stervenssnik.

Maar als het waar is dat door grote droomen
Het zwaarst verlangen over wordt gebracht
Tot op de verste ster: dan zal ik komen,
Dan zal ik komen, iedren nacht.

J.J. SIAUERHOFF

*

MACHINE

Machine
machine zeg je
je zegt dat ik
machine heet
hete machine
maar wat weet jij
van draaien
maaiende bladen
zingende zagen
wielen schoepen raderen
ratelen razen
schrale gaten slijten
in mijn condenseringsvat
want ik weet
dat je het meent
en ik weet dat je het neemt
van mijn paardenkracht
van mijn paardenkracht

TJITSE HOFMAN

*

overhandig mij brekend
je peilloze bloem je kus

als een dar dolzinnig drijf ik
op het aquarel van de dorst

van oe en a staat je ruimte
door mijn hijgen verzadigd

van stijgen en ademhalen
is opgestapeld mijn lichaam

en mijn stem hij dartelt en klapwiekt
als een donkere boom aan de bron

hoor dan met uw handen haast dan uw hartslag
ik ben een donkere droom in de zon
ben de omarmende honderdman
ben een wenk in de wolken

LUCEBERT

*

lichaam
hart

ik ben het zuiverste dier op aarde
ik slaap met de nacht als met mijn
en de nacht wordt groter in mijn

in het donkere weefgetouw van je vingers
borduur ik een nacht van eenzaamheid
veelkleurig veeleisend veranderlijk

ik ken alle tranen van de eenzaamheid
sla mij maak mij open
ik ben een roos van vrolijkheid

kom hier vertrouw mij
ik gooi de wind vol sterren

als een boot van overvloed
in de spaarzaamheid van de zee

nu ben je niet gekomen
en zachtjes ga ik dicht

HANS LODEIZEN

*

John Akii Bua
(olympies en wereldkampioen hordenlopen 400 m München)

even dachten we

(natuurlijk)

hij gaat te hard

hij zal wel vallen

dachten we

(het moet wel)

hij viel haast

(zagen wij)

hij stond weer op

dwz:

hij zou weer opgestaan zijn

zagen wij

hoewel hij niet viel

(zagen wij)

maar:

als ie gevallen was

(zagen wij)

zou hij

maar nee

hij loopt harder dan ooit

(zagen wij)

het kan niet

maar hij loopt harder dan ooit

hij loopt goud

(zien wij)

hij loopt volkomen goud

(natuurlijk)

natuurlijk loopt Akii Bua goud

(de snelste ter wereld

zoals

(zoals wij al zeiden)

Akii Bua loopt goud

als geen ander

totaal verguld loopt Akii Bua goud

(zoals wij al zeiden)

Akii Bua

viel niet

BERT SCHIERBEEK

*

De jonge wolf

Kom, laat mij los, laat mij maar lopen,
ik vind de weg wel door het bos.
Mijn hart is sterk, mijn oog is open.
Kom, laat mij lopen, laat mij los.

Vrees je dat ik de weg niet vind,
mijn vrijheid al te duur zal kopen?
Jij vader was ook eenmaal kind,
en toch ben jij ook weggelopen.
Kom, laat mij lopen, laat mij los.

JAN VAN NIJLEN

*

Woorden in den nacht

Voel je hoe ik naar je toe kom?
Je bent naakt in den nacht.

Wacht, ik doe eerst een doek om.
Nog niet, nog niet.

Liefkoos mij, zacht.
Zeg dat je mij mooi vindt
En alleen door te streelen
In 't donker, mij ziet.

Zullen wij spelen,
Dat wie 't eerst lacht,
Moet ondergaan
Wat de ander bedacht?

O, laat het doorgaan,
Totdat wij doodgaan.
Alles wat hierna komt
Is niets dan Dood, vermomd
In schijn van Leven.

Neem mij weer, wacht nog even.

J.J. SLAUERHOFF

*

Nacht
Weer is het nacht.
De stoelen staan gespitst.
De spiegel wordt een zeer oud schilderij.
De deur is dicht.
Elk ding lijkt nu verdacht.
Stil staart de smalle reigersblik
van 't licht.

PAUL RODENKO

*

Voor Charlotte
(naar John Clare, 1832)

De boer weet hoe laat het is want hij hoort loeien
hij neemt zijn stok, zijn jas, en stapt naar de koeien

Zijn hondje komt voor zijn klompen trippen
en verjaagt de haan en diens zeventien kippen.

De zwaluwen vliegen laag, bijna in de boer zijn haar
en zitten dan naast elkaar op een tak van de hazelaar.

De koeien kijken op, zij horen de boer van verre zingen
en vreten nog gauw wat gras en nog nattere dingen.

De regen is voorbij, de zon zakt zachtjes op haar zij.
Zij lijkt te willen blijven liggen op één dij.

Maar dan moet ook de zon gaan slapen, zoals de motten,
de regenboog, de mol en alle twee de ogen van Charlotte.

HUGO CLAUS

*

spaar je krachten vrijworstelaar
we moeten nog rouwen om de niet-uitgekomen verwachtingen

moeder sneed spaanse pepers en wreed zich in de ogen
alsof ze checken wilde of ze droomde

en ze droomde
ik ben niet haar zoon maar een greppelgraver die wacht op orders

die nooit komen
dus schept hij maar wat in de geest van zijn opdrachtgever

die voor dood ligt na een order tot lopen
zijn geperforeerde romp in de regen
het vergiet waarin je oma de snijbonen afgoot
het taboe op de lange tanden

ik ben nu alles bij elkaar al zo'n halve werkdag aan het woord
iedereen is gek en ik trek de plooiën recht van mijn buitenhuis
het logeerbed

ik heb miss peperoog zien happen naar adem als een peuter
in het diepe
en mijn vader vanonder de tram als een bouw pakket terug
in elkaar gezet

moge de nacht als een tumor vreten aan je sandwichfantasie
moge de staar je het zicht ontnemen op het meisje met de rugklachten

ERIK JAN HARMENS

*

de schuur
nog net geschraagd
in pin en gat
hangt een beetje
in haar jaren en wordt
elk jaar ouder en
mooier als een zeer
oude man zeer scheef
in zijn oude jas

BERT SCHIERBEEK

*

**Two people kissing
Always look like fish
Andy Warhol**

Tijdens het jongleren met de tongen
zie ik vissen mijn hoofd binnenzwemmen.
Niet de tong van mijn zoenacrobaat, die
inderdaad, zwiept als een aal op het droge
maar het beeld van Warhol, zo anders
dan in films bij voorkeur vertoond:

de twee elkaar langzaam naderende
hoofden in silhouet, dat jaloersmakend ballet

van in de schemering oplichtende gezichten.
Nee. Twee kussende mensen lijken vissen
dicht de schilder, weet: er rest ons
nu geen wijkplaats voor het denken.

Want is zoenen zoveel anders, afgezien
van het vernis van romantiek? De mens
heeft belangrijker zaken aan het hoofd,
verweer ik mij in weerwil van
in zuignappen veranderde monden,
rondtollende oogbollen in van
gedachten ontdane hoofden, zie

de vijf minuten voor sluitingstijd van Albert Heijn,
nog ongeposte post, lang ongewassen was,
het strijkijzer in het stopcontact,
de gironummers van het wereldleed, en weet
mijn gang kortstondig
maar onherroepelijk vertraagd.

Ik zit tenslotte vastgezogen
als de gootsteenontstopper aan het gootje
of het plastic nopje aan de muur van de wc,
waarmee mijn oma de handdoeken bevestigd hield.

- Misschien scheur ik
je mond wel open –

en doe een poging tot die eerste zoen
die iedereen kon zien, verscholen
achter je gezicht, reden tot schaamte,
en scherm voor het oog van de straat,
het onderdrukte schuren van de slaap-
zakken op zomerkamp, et cetera

maar strand bij de monniken
in de Himalaya, die na
twintig jaar ascese
hun hoofden legen
tot het Niets.

Een potje zoenen is
eenvoudiger
bedenk ik mij bijna
gedachteloos
en dirigeer mijn tong
tot overgave.

HAGAR PEETERS

*

DE ASPERGE

Communio Virginalis

Zie nu deze eerzame, eetbare phallus,
Deze eenzame, dierloze
Eenhoorn, zie
Hoe hij los in haar hand ligt,
Gemaakt voor de vorm van haar mond, zijn
Kleur die van bruidsjurk bij schemer, zo

Romig en leliebladzuchtig, geblanket
Als amandels, gestoken uit het
Zoetste ivoor.

Zie nu dit verkleinde geboomte,
Deze vlezige stam zonder takken, rechtop en bleek
Als een breekbare toren van pure materie
Onder zijn koepel van paars,
Zie deze vloeibare, smeltende groente
In zijn bijna verdwenen gestalte, zie hoe
Het ander ivoor van haar tanden
Zijn lengte vernietigt, hoe het
Schemerend paars van zijn glans
Op haar tong ligt, en hoe zij,
Terwijl zij zijn wortel nog vast heeft,
Zuigt op zijn ziel als een duim en
Hem met zichzelf vereenzelvigd
Tot het genot van zijn dood erop volgt

CEES NOOTEBOOM

*

LIEFDESGEDICHT

Jij hebt de dingen niet nodig
om te kunnen zien.

De dingen hebben jou nodig
om gezien te kunnen worden

K. SCHIPPERS

*

Kooklust

Met gretige borsten staat begeerte aan het aanrecht
zoent het zaad uit tomaten, kijkt naar het zwellen
van beslag onder vochtig doek. Haar hand liefkoost
de haas van een jonge stier, zijn zoekende tong
is gemaakt voor de hare, verzaligd streelt ze
zijn ballen de pan in. Hartstocht
is een keukenprinses met aanraakbare huid,
donzig als deeg, geurig als boter, een weerloze
van bot bevrijde eend die naakt wil zijn
als een olijf in olie, een perzik op sap.
Ze wil zich ontleden op het hakblok, betast worden
door gulzige vingers en gloeiend verslonden.
Een vis zijn, zwemmend in roomsaus
gewiegd, gekend, begeerd, genoten.

MARJOLEINE DE VOS

*

Ode aan de aardappel

De aardappel heb ik lief daar hij,
Strevend naar volkomen rondheid,
Altijd anders rond is,
En oogjes heeft
Als van een blindgeboren diertje.

Ik heb hem lief daar hij, zo lekker,
Door de Groten wordt miskend;
Daar zijn kruid zo lelijk
En zijn bloem zo onaanzienlijk is,

En vooral daar hij
(Alsof hij wist dat hij in vrouwenhand
Belandt)
Bescheiden en beschaamd
Zijn klootjes
Verborgen houdt onder het zand.

BEN CAMI

*

Ik hakte haar hoofd af,
eindelijk,
want wij waren te lang verloofd.
Ik zette het op een plank,
tijdelijk.
Maar dat hoofd houdt niet op met lachen
daar bij het raam.
Het is niet onaangenaam.
Het vult mijn dagen,
'Stank voor dank',
daar heb ik altijd in geloofd.

HUGO CLAUS

*

VADER OP ZOON

We liepen door de duinen
Het was een uur of vier
We zagen de ochtend gloren
We waren verschrikkelijk hier

Er werd geen woord gesproken
De stilte was genoeg
We werden opnieuw geboren
We waren in korte broek

M'n vader en ik en m'n vader
We misten meer dan ooit

dat wij dezelfde waren
en die veranderde nooit

JULES DEELDER

*

Schaatsen voor de wind

diepzwart en glad is 't ijs
waarop de schaatsers gaan
met lange slagen in cadans
van zwaartekracht ontdaan

ze zweven naar de horizon
stil glijdt het land voorbij
de verre stad een silhouet
ze weten zich volkomen vrij

KEES BLOKLAND

*

Kerstkonijn

't Is bijna tien - de avond is 't,
waarop de Heiland werd geboren,
- wat lange wimpers heeft de os,
de ezel wat fluwelen oren -
Maar waar is nu het kerstkonijn,
het witte met de rode ogen,
dat nooit genoeg gestreeld kon zijn?
-O, zoveel liefde werd tot logen -
Want, in de vriesnacht, aan de lijn
hangt, rood-geaderd, binnenst-buiten,
het jasje van het kerstkonijn.
- Er klimt een treurwilg langs de ruiten -
En alles zou zo erg niet zijn,
als niet de jongen was bedrogen,
er vaart door hem een vreemde pijn,
nu heeft hij zelf zo rode ogen,
hij ziet de wereld: lijn aan lijn,
miljoenen vachtjes, stijf bevroren,
- massacre van het kerstkonijn -
en wil niets van de Heiland horen.

JAC. VAN HATTUM